

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT
Vakgroep Nederlandse Taalkunde
Blandijnberg 2
9000 Gent
(tel : 09/264.40.79 of 264.40.81)

Vragenlijst 85
februari 1998

MEUBELMAKER I

Dialect van :(stad, dorp, gehucht,wijk),
.....(gemeente).(prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortejaar :
Waar opgegroeid :
(vroeger) beroep :
In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :
Dialect van moeder :
Dialect van vader :
Dialect van echtgeno(o)t(e) :
Ik ben naar school geweest tot jaar
Datum van invullen van vragenlijst :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

Beste medewerker/ster,

Deze vragenlijst is vooral bedoeld voor meubelmakers. Timmermannen en schrijnwerkers kunnen echter wel delen van deze lijst invullen.

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek.

Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

Bij voorbaat hartelijk dank.

OPGETEKEND DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortejaar :
Dialect :
(vroeger) beroep :
Ik ben naar school geweest tot jaar.
Hoogste diploma :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

I. MATERIAAL

1. Hoe noemt u in het algemeen een groot langwerpig of vierkant stuk hout, eventueel met verschillende lagen ?

2. Hoe noemt u in het algemeen een plaat die men voor meubels gebruikt ? Kent u verschillende types ? Is er een verschil in benaming ? (zie tek. 2)

3. Hoe noemt u een bouwplaat waarin houtvezels verwerkt zijn ?

4. Een plaat die gevormd wordt door het kruiselings op elkaar lijmen van drie dunne lagen, waardoor het niet trekt of krimpt ?

5. Een plaat die bestaat uit meer dan 3 lagen ?

6. Een plaat van kunststof in het algemeen ?

7. Kent u specifieke soorten van deze plaat ? Welke ?

8. Kent u nog andere specifieke, eventueel oudere soorten platen ?

9. Hoe noemt u het hout waarin sleuven gezaagd zijn waardoor het gemakkelijk gebogen kan worden ?

II. HET LIJMEN

Hoe noemt u

10. het lijmen ?

11. in het algemeen lijm die gebruikt wordt om houten delen aan elkaar te verbinden ?

12. de lijm, die vroeger moest verwarmd worden vooraleer je hem kon gebruiken ?

13. de lijm die je koud kon gebruiken ?

14. Kent u specifieke soorten lijm, zoals vislijm, beenderlijm e.a. ? Hoe noemt u ze in uw dialect ?
Geef eventueel een beetje uitleg.

Hoe noemt u

15. de witte schellak voor het stoppen van gaatjes ?
(gomlak, stopsel)

16. sterk verdunde lijm die b.v. aangebracht wordt om de goede lijm bij fineren er niet te diep in te laten trekken ?

17. de pot waarin de lijm zit ? (tek. 17)

18. de borstel voor de lijm ?

19. de krabber om lijm te verwijderen ?

20. de kachel waarop hout gewarmd werd als men moet lijmen met warme lijm ?

21. het vooraf verwarmen van werkstukken die men wil lijmen met warme lijm ?

22. het stollen van de lijm ?

III. FINEREN

Hoe noemt u

23. dunne platen van een harde, mooie of kostbare houtsoort die op meubels van eenvoudig hout worden bevestigd met lijm ?

24. het hout dat onder het finer/het plakhout zit ?

25. geschild finer ?

26. finer dat gesneden of gestoken is ?

27. finer dat gezaagd is ?

28. mooi finerhout van wortels van bomen ?

29. Welke soorten wortelfinerhout kent u ?

30. Welke soorten gewoon fineerhout kent u ?	
31. Hoe noemt u de verzameling fineerbladen uit dezelfde stam ?	
32. Hoe zegt u : met fineer beplakken ? We zullen de kast	
33. Hoe zegt u : de meubels droog belijmen met fineer met behulp van de pers ?	
34. Hoe zegt u : de meubels nat belijmen met fineer met behulp van een belijmhamer/plakhamer ?	
35. Hoe noemt u het volgens een bepaalde tekening beplakken met fineer ?	
36. het belijmen van fineer in de kruisnaad ? (zie tek. 36)	
37. de kruisnaad ?	
38. een tafelblad inleggen en belijmen met vierkante fineerstrookjes waartussen een bandje gelegd wordt ?	
39. op meubelen met smalle lijsten fineer in kleine stukjes zodanig aanbrengen dat de scheidingslijnen een dwars gestreept patroon vormen ?	
40. een tafelblad inleggen met parketpatroon ?	
41. en tafelblad met een kubuspatroon ?	
42. et door een laag heendringen van lijm ?	
43. het bestrijken van het hout met een door water verdunde lijnoplossing ?	
44. het omlijsten van een tafelblad na het fineren ?	
45. Hoe noemt u het persen met de fineerpers ?	
46. de fineerpers ?	
47. een hamer met brede staart die gebruikt wordt voor het aandrukken en uitstrijken van opgelijmd belegsel ?	
48. een mes met een scherpe punt waarmee men fineer	

snijdt ?

49. Hoe noemt u een stuk massief gietijzer met ijzeren steel en houten handvat om de lijm onder het fineer opnieuw te verwarmen en om op die manier de overvloedige lijm gemakkelijk met de belijmhamer te kunnen wegstrijken?

50. Hoe noemt u een vorm om fineer op gebombeerde deuren te plakken en te spannen ?

51. Hoe noemt u het papier of de plakband voor het aan elkaar lijmen van dunne fineerstroken ?

IV. HET KLEUREN EN LAKKEN VAN MEUBELN

Hoe zegt u :

52. de meubels een kleur geven ?

53. de meubels een bruine kleur geven (met beits) ?

54.. Hoe noemt u houtkleursel in het algemeen ?

55. de werkman die de meubels kleurt ?

56. een waterachtige vloeistof die voor een gedeelte in de houtvezel trekt ?

57. een bruine kleurstof ?

58. Welke soorten bruine kleurstof kent u ?

59. Hoe noemt u het opzwellen van het hout nadat het met de bruine kleurstof ingewreven is ?

60. Hoe noemt u een speciale brede kwast om de meubelen met de bruine kleurstof in te wrijven ?

61. Hoe noemt u het bespuiten van de meubels met chemische producten of met verfstoffen ?	
62. het lokaal waar dit gebeurt ?	
63. de werkman die dit doet ?	
64. Hoe noemt u het bestrijken van bepaalde meubels met lak ?	
65. de lak zelf ?	
66. het in vele kleuren beschilderen ?	
67. het hout een bronskleur geven, eventueel door middel van van plaatselijk bleker schuren ? (patineren ?)	
68. Hoe noemt u het vergulden van meubels ?	
69. Hoe noemt u een samenstel van barstjes in de verflaag van meubelen ? (craquelé)	
Hoe noemt u	
70. het verven met de eerste laag ?	
71. het verwijderen van de oude kleur door middel van afbijtproducten ?	
72. de donkerbruine vloeistof die afkomstig is van koolteer en waarmee houtwerk besmeerd wordt om het tegen verrotting te bewaren ?	
V. HET IN DE WAS ZETTEN	
Hoe noemt u	
73. het inwrijven van meubels met was ?	
74. het uitborstelen of uitwrijven van de was ?	
75. de borstel waarmee men boent ?	
76. de doek waarmee men boent ?	

77. de was waarmee men meubels inwrijft ?

78. de beits waaraan was is toegevoegd, zodat men tegelijkertijd kan bruinen en in de was zetten ?

VI. PORIËN VULLEN

79. Hoe zegt u de poriën in het hout opvullen ?

80. Hoe noemt u een mengsel om poriën te vullen ?

81. Hoe zegt u : we zullen naden en nagelgaatjes opvullen met stopsel?

82. Hoe noemt u harde was om naden en gaatjes dicht te maken die na het in de was zetten nog zichtbaar zijn ?

83. Welk ander materiaal wordt gebruikt om gaatjes en naden dicht te stoppen ? Geef eventueel wat uitleg ?

84. Hoe noemt u de bruine zandstenen die gebruikt worden voor het stoppen van spijkergaten ?

VI. POLIEREN

Hoe noemt u

85. een oplossing die dient om houten voorwerpen met een harde spiegelgladde laag te bedekken ?

86. het met poliersel glad en glanzig maken ?

87. de laatste polierlaag aanbrengen ?

88. de werkman die poliert ?

VII. DIVERSE BEWERKINGEN EN HANDELINGEN

Hoe noemt u

89. het oplossen en uitdrijven van celsappen uit het hout door middel van stoom ? (om ze b.v. beter te kunnen plooien ?)

90. hout dat gestoomd is ?	
91. het indelen van een lade in vakjes ?	
92. het inleggen van een tafelblad met massieve blokjes?	
93. het versieren van het meubelstuk met sierbeslag ?	
94. het bol maken van bijv. panelen, buigen of rondzetten van stoelruggen, enz.	
95. het hout de vorm geven van een spiraalvormig ineengedraaid voorwerp ?	
96. het bekleden van meubels ?	
97. het bekleden van kastwanden met een verende laag ?	
98. het ineenzetten van meubels ?	
99. het inpakken van meubels ?	
VIII. PERSONEEL EN BEDRIJFSRUIMTE	
Hoe noemt u	
100. de man die stoelen maakt ?	
101. een meubelmaker die alleen tafels maakt ?	
102. een meubelmaker die alleen kasten maakt ?	
103. de man die het beeldhouwwerk aan meubels verzorgt ?	
104. een man die oude meubels in hun oude staat herstelt ?	
105. een meubelmaker die in een ijzerfabriek werkt en die houten stukken maakt die in ijzer gegoten worden ?	
106. de man die ijzerwerk aan de meubels zet ?	

107. de stoffeerder van meubels ?	
108. de maker van zetels ?	
109. de maker van geraamtes van fauteuils ?	
110. een bedrijf waar men alleen stoelen maakt ?	
111. een bedrijf waar men alleen zetels maakt ?	
112. een bedrijf waar men alleen rompen voor fauteuils maakt ?	
113. een bedrijf of afdeling waar men draaiwerk maakt ?	
114. een bedrijf of afdeling waar men meubels stoffeert?	
IX. ORNAMENT	
Hoe noemt u	
115. een versiering aan een meubel in het algemeen?	
116. het beeldhouwwerk aan een meubel ?	
117. beeldhouwwerk dat door de beeldhouwer met de hand uit het hout gesneden is ?	
118. beeldhouwwerk dat met de machine uitgeboord is?	
119. geïmiteerd beeldhouwwerk dat in week en zacht hout wordt ingeperst ?	
120. het beeldhouwwerk dat helemaal uitgestoken is en waarbij dus geen achtergrond aanwezig is ?	
121. beeldhouwwerk dat vooraf gesneden wordt en daarna op het meubel gelijmd wordt ?	
122. Kent u speciale benamingen voor bepaalde motieven zoals beeldhouwwerk in de vorm van een leeuwenkop of klaverblad? Geef hier eventueel de namen van de meest voorkomende versieringen.	

Hoe noemt u	
123. de versiering in de vorm van gootvormige groeven?	
124. een knobbel die als versieringsmotief wordt toegepast ?	
125. versiering die bestaat uit kleine vierkant bewerkte stukjes hout aan een kroonlijst ?	
126. Zo'n vierkant bewerkt stukje hout ?	
127. de versiering die bestaat in het inleggen van sierstukjes?	
128. Inlegwerk op een meubel met edele metalen, schildpad en dure soorten fineer ?	
129. inlegwerk met schildpad ?	
130. een houten of metalen oplegsel op meubelen ?	
131. houten belegsels in de vorm van strepen ?	
132. de versiering in de vorm van een biesje ?(biesje, filet)	
133. een lijst met een versiering van in het profiel uitgesneden eieren of eivormige bladen, waartussen telkens een pijlspits of een slangetong aangebracht is ?	
134. de versiering in de vorm van een balustradekolommetje?	
135. Een versiering met gedraaide balustradekolommetjes die tussen twee latten staan, b.v. bij renaissancekasten ?	
136. Hoe noemt u een spiraalvormige versiering, bv. aan een stoelpoot ?	
137. Welke soorten torsen kent u ?	

138. Hoe noemt u een spiraal die eigenlijk bestaat uit opeenvolgende ronde bollen zodat men eigenlijk niet van windingen kan spreken ?	
139. Hoe noemt u in het algemeen een voorwerp dat dient om twee delen draaibaar te maken ten opzichte van elkaar ?	
140. Hoe noemt u het hengsel op tek. 140 ?	
141. Hoe noemt u het hengsel op tek. 141 ?	
142. Hoe noemt u het onderdeel 141a ?	
143. Hoe noemt u het onderdeel 141b ?	
144. Hoe noemt u het hengsel op tek. 144.	
145. Hoe noemt u het onderdeel 145a ?	
146. Hoe noemt u het onderdeel 145b ?	
147. Hoe noemt u het onderdeel 145c ?	
148. Hoe noemt u het onderdeel 145d ?	
149. Hoe noemt u het scharnier op tek. 149 ?	
150. Hoe noemt u het scharnier op tek. 150 ?	
151. Hoe noemt u het scharnier op tek. 151 ?	
152. Hoe noemt u het scharnier op tek. 152 ?	
153. Hoe noemt u het scharnier op tek. 153 ?	
154. Hoe noemt u het scharnier op tek. 154 ?	
155. Het scharnier van een deur die naar beide kanten open kan (zie tek. 155)?	
156. Het scharnier waarvan de scharnierbladen zich over de hele lengte van de dur of klep uitstrekken ? (pianoscharnier, pianoleen) (zie tek. 156)	

157. Het scharnier op tek. 157 ?	
158. Kent u nog andere soorten scharnieren. Hoe zien ze eruit, wanneer worden ze gebruikt en hoe noemt u ze ? U kan ze eventueel op een apart blad bijvoegen.	
159. Hoe noemt u elk der delen van het pijpje van een scharnier ?	
160. Hoe noemt u het gat in de deur of het venster waar het scharnier in bevestigd wordt ?	
Hoe noemt u	
161. een grendel in het algemeen?	
162. een slot in het algemeen?	
163. een stangenslot (espagnolette) ?	
164. het schuifje van tek. 164 ?	
165. de knip van tek. 165 ?	
166. een grendel met draaiende knop ?	
167. een houten draaiwerveltje dat bv. een kastdeur dichthoudt ?	
168. een deurkruk ?	
169. een slot dat in de stijl van de deur zit ?	
170. een slot dat op de deurstijl bevestigd is ?	
171. een slot met kruk en sleutel (zie tek. 171) ?	
172. het onderdeel 171a?	

173. het onderdeel 171b?	
174. het onderdeel 171c?	
175. de plaat in de kozijnstijl waar het slot in sluit ?	
176. Hoe noemt u het slot van tek. 176 ?	
177. Hoe noemt u het slot van tek. 177 ?	
178. Hoe noemt u het slot van tek. 178 ?	
179. Hoe noemt u het slot van tek. 179?	
180. Hoe noemt u in het algemeen het meubelbeslag van tek.180?	
181. Hoe noemt u het plaatje waarin het sleutelgat gemaakt is ? (tek. 180a)	
182. Hoe noemt u een handgreep van een lade ?	
183. De ladegreep met vallende trekker van tek. 183 ?	
X. PROFIELEN	
184. Hoe noemt u een profiel ?	
185. Hoe noemt u het halfbolvormige profiel op tek. 185 ?	
186. Hoe noemt u het bolvormige profiel met de vorm van een kwartcirkel met een plat bandje (tek. 186) ?	
187. Hoe noemt u het kwart-holvormige profiel op tek. 187 ?	
188. Hoe noemt u het kwart-holvormige profiel met een wat kleinere uitholling op tek. 188.	
189. Hoe noemt u het profiel op tek. 189? (ojief)	

190. Hoe noemt u de combinatie van de twee verschillende profielen van tek. 190 ?	
191. Hoe noemt u het profiel met de vorm van een papegaaiëbek zoals op tek. 191 ?	
192. Een profiel met een driehoekige inkeping ? (vissebek, mussebek)	
193. Het spiegelbeeld van het profiel van een lijst ?	
194. Een vierkant lijstje of profieltje ?	
195. Een smalle, platte, rechthoekige zoom in of aan lijstwerk om verschillende profielen van elkaar te scheiden?	
196. Kent u nog andere profielen ? U mag ze eventueel hier of op een apart blad tekenen .	
XI. HOUTBEWERKINGSMACHINES	
197. Een toestel om hout op te draaien ? (tek. 197)	
198. Kent u onderdelen van deze bank ? Maak eventueel een tekeningetje op een apart blad met de benamingen van de verschillende onderdelen of duid ze aan op tek. 197	
199. Hoe noemt u het rond maken van het hout met deze machine ?	
200. Een machine waarmee men grote fonden van panelen grof kan uitboren ?	
201. Een machine waarmee men zwaluwstaarten kan maken?	
202. Bank waarop pennen machinaal gemaakt worden ?	
203. De schuiftafel van deze machine ?	

204. De lijn tot waar de pinnen met de machine geslagen
worden ?

205. De drukschroef van een pennebank ?

206. Het maken van penne met de pennebank ?

Kent u een metselaar die eventueel bereid zou zijn om een vragenlijst over de metselaar in te vullen ? JA/NEE

Kent u een visser die eventueel bereid zou zijn om een vragenlijst over de zoetwatervissen in te vullen ?
JA/NEE

U mag zijn naam en adres hieronder noteren.

U mag de vragenlijst over DE METSELAAR* opsturen naar :
ZOETWATERVISSEN*

*schrappen wat niet past

Naam :

Adres :

.....

Telefoonnr.

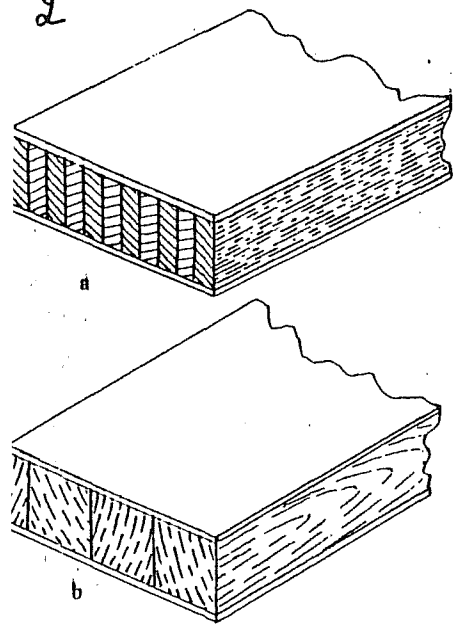
Bent u bereid ook andere vragenlijsten in te vullen over algemene woordenschat ? JA/NEE

Bent u bereid ook andere vragenlijsten in te vullen over landbouwwoordenschat ? JA/NEE

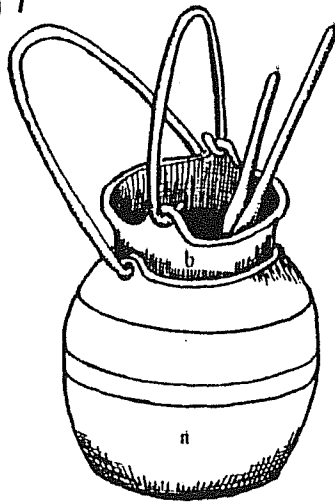
Kent u mensen die eventueel bereid zouden zijn om vragenlijsten van het Woordenboek van de Vlaamse
Dialecten in te vullen ? U mag zijn/haar adres hieronder noteren.

.....
.....
.....

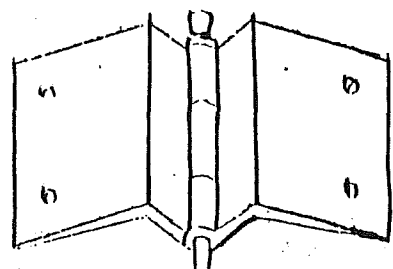
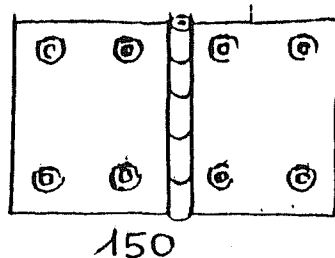
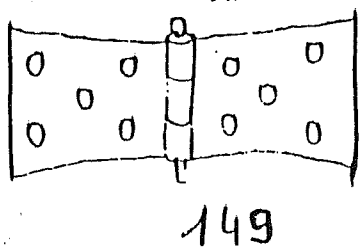
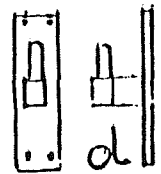
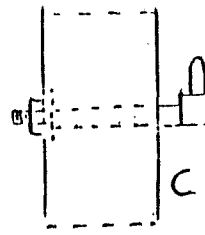
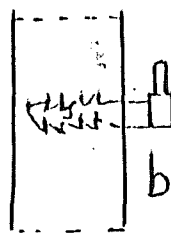
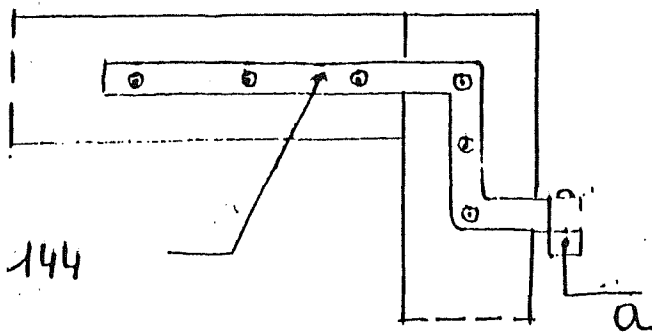
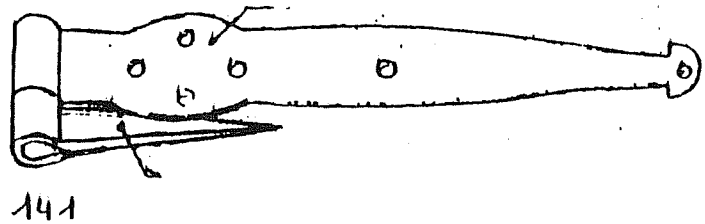
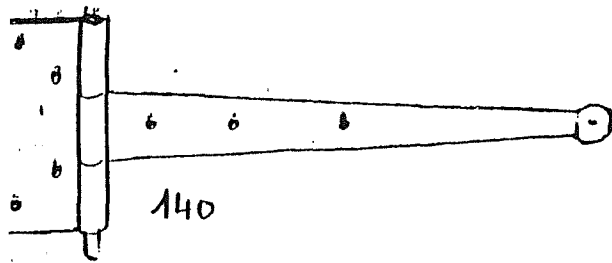
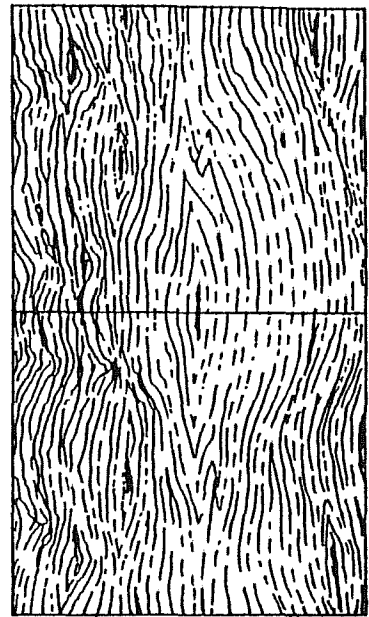
2

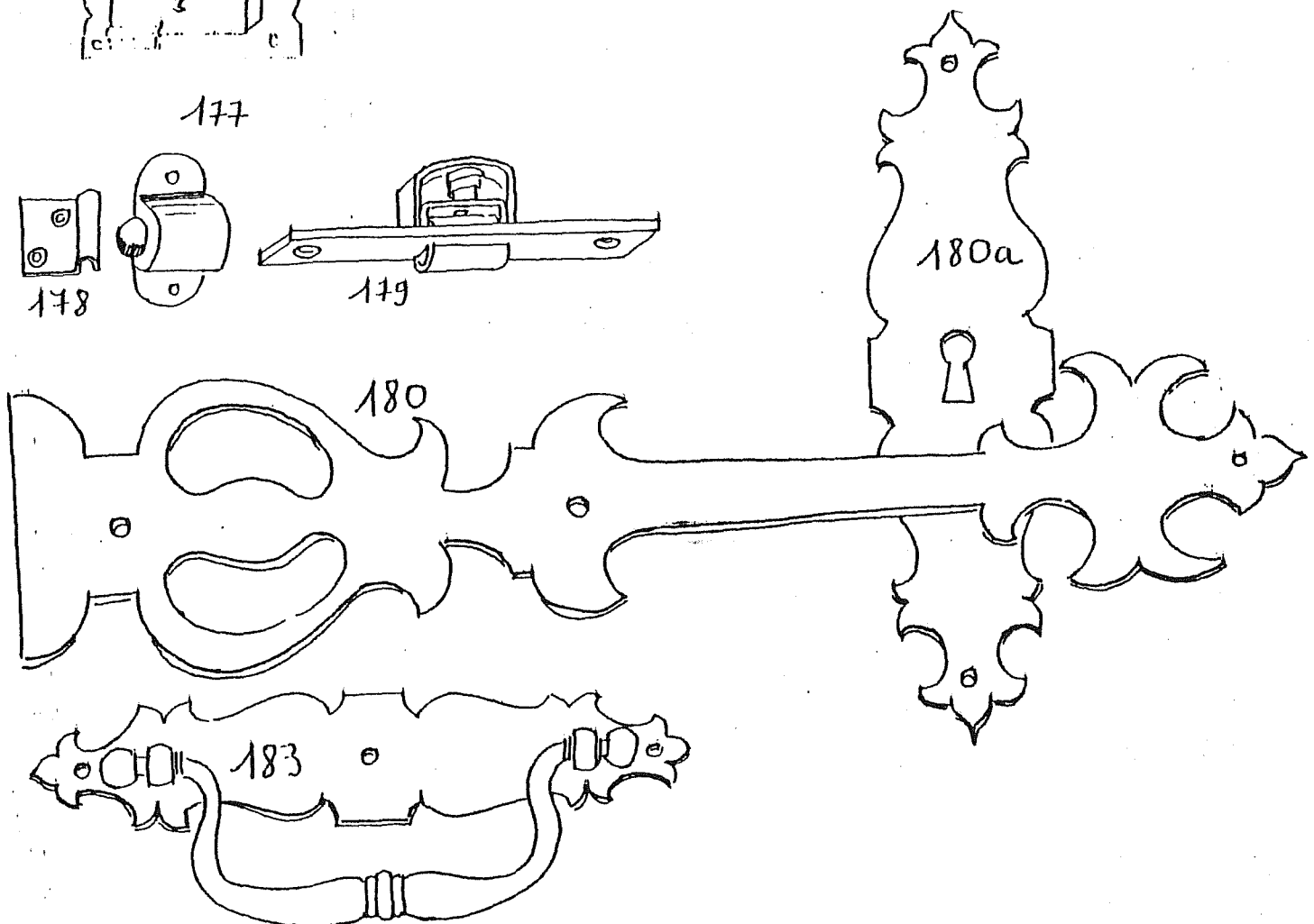
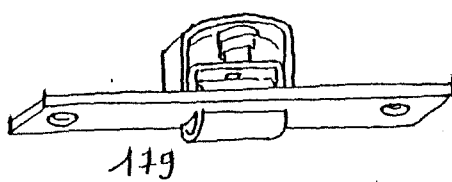
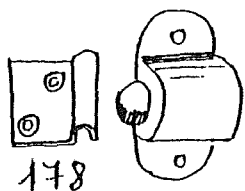
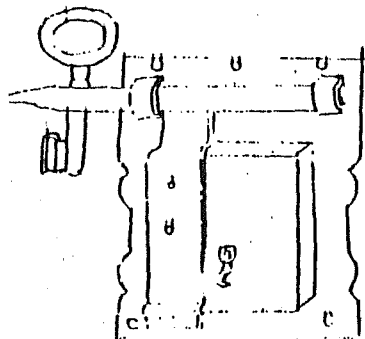
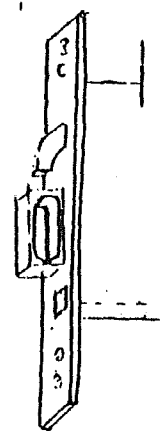
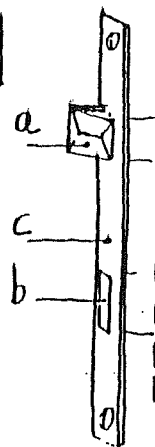
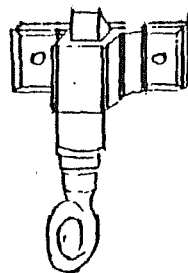
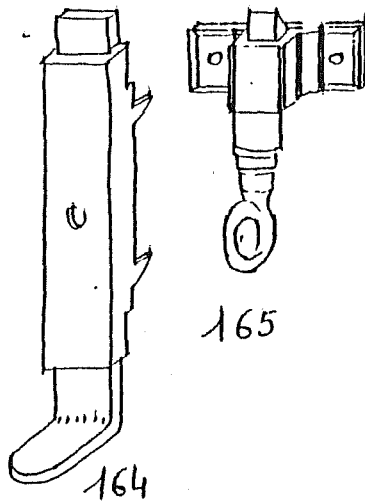
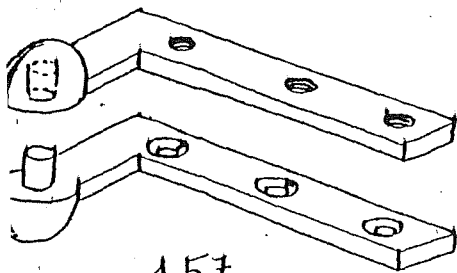
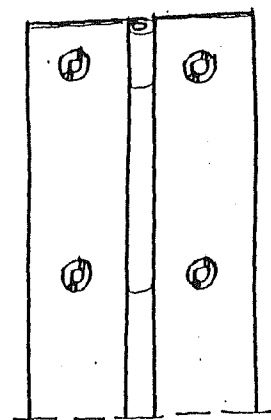
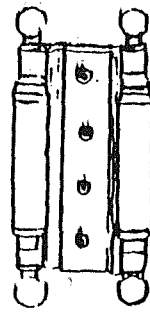
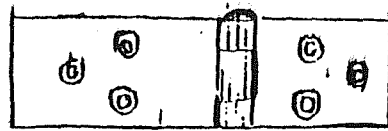
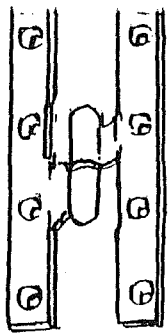
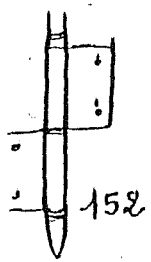

17

36

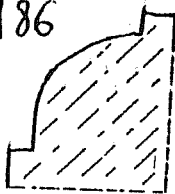

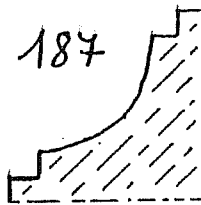
185

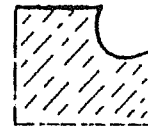
186

187

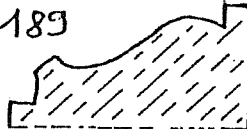
188

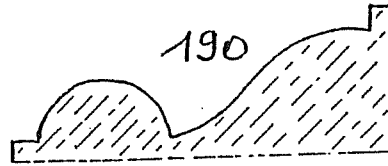
189

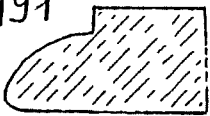
189

190

191

197

